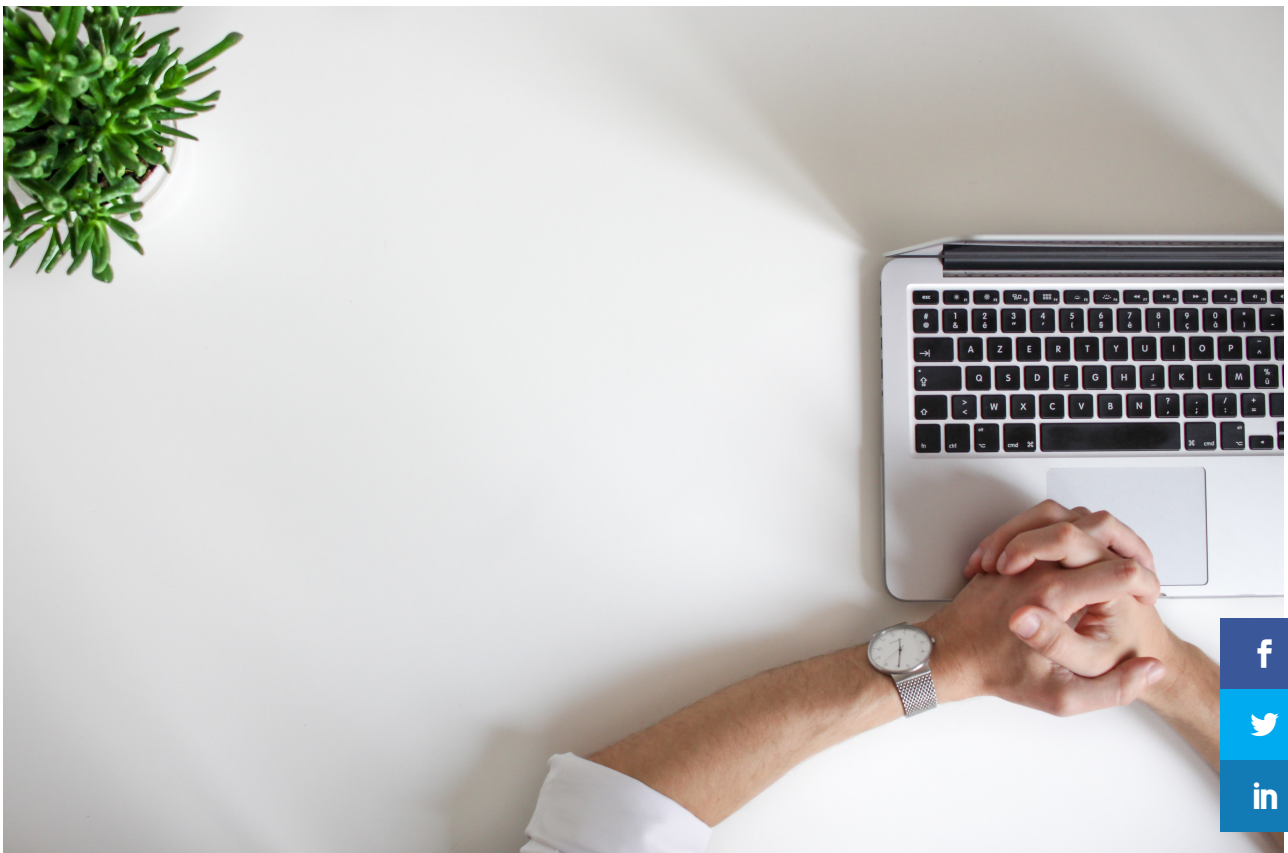

Ihmislähtöisen konfliktinratkaisun puolesta: tule laajentamaan sovittelutietouttasi ja oppimaan sovittelevaa työtettä

TEKSTI | Ilona Rimpilä , Julia Saarholm , Janika Lindström

Aseman Lapset ry, Terveiden ja hyvinvoinninlaitos sekä **Laurea-ammattikorkeakoulu** toteuttavat yhdessä verkkokoulutuksen, joka pureutuu rikos- ja riita-asioiden sovitteluun sekä sovittelutoiminnan käytännön sovelluksiin eri konteksteissa. Verkkokoulutus, joka on kaikille avoin ja maksuton, tulee vuoden 2024 alussa YAMK-koulutusten tarjontaan.

Kuva: NordWood Themes / Unsplash

Kurssi tarjoaa laajan, mutta käytännönläheisen näkökulman suomalaiseen sovittelutoimintaan. Kurssilla keskitytään erityisesti sovittelutoimistojen toteuttamaan, sovittelulain (1015/2005) mukaiseen rikos- ja riita-asioiden sovitteluun sekä sen rinnalla

toimivaan järjestölähtöiseen katusovitteluun. Samalla kurssi toimii sovittelutietouden lisääjänä ja avaa näkymän siihen, miten monin tavoin rauhaa rakennetaan ja myötätuntoa lisätään niin suomalaisessa yhteiskunnassa kuin yksilöllisissä elämäntilanteissa. Neuvottelemisen, tuomioistuinmenettelyn ja välimesmenettelyn rinnalla sovittelua pidetään yhtenä konfliktinratkaisun perusmuodoista (Ervasti 2022). Sovittelumenettely tarjoaa esimerkiksi rikosprosessin rinnalle inhimillisemmän ja yksilölähtöisemmän tavan käsitellä tapahtunutta rikosasiaa.

Kurssikokonaisuus jakautuu kolmeen moduuliin, joiden kokonaislaajuus on 3 op. Ensimmäisessä osiossa käsitellään laajemmin restoratiivista oikeutta, jonka sovelluksia erilaiset sovittelumuodot ovat. Näistä sovelluksista huomio kiinnitetään tarkemmin rikos- ja riita-asioiden sovitteluun, joka on Suomessa laajasti saatavilla oleva, lakisääteinen sovittelumuoto. Toinen osio käsittelee rikos- ja riita-asioiden erityiskysymyksiä, kuten vakavien rikosten ja lähisuhdeväkivallan käsittelyä. Osiossa pureudutaan myös sovittelututkimukseen sekä poliisin ja syyttäjän näkökulmiin sovittelusta. Kolmas osio tarkentaa nuoriin ja heidän rikos- ja riita-asioiden ammatilliseen sovittelutyöhön eli katusovitteluun ja nuorten konfliktien erityispiirteisiin. Osiossa käsitellään pitkittyneen koulukiusaamisen ja -väkivallan käsittelyn kriittisiä kysymyksiä sekä tuodaan esiin käytännönläheisiä vinkkejä erilaisten sovittelutilanteiden fasilitointiin ja ohjaamiseen.

Tavoitteena on, että kurssin jälkeen osallistuja havaitsee restoratiivisen oikeuden soveltamismahdollisuuksia ja osaa yhdistää restoratiivisen teorian sekä sovittelulain pääkohdat käytännön sovittelutyöhön. Osallistujalla on kurssin jälkeen taito arvioida myös sovittelun erityiskysymyksiä ja niihin liittyviä haasteita. Tavoitteena on myös, että osallistuja oppii suhtautumaan analyttisesti sovitteluun, sen erityiskysymyksiin sekä arvioimaan sovittelun mahdollisuuksia erilaisissa rikos- ja riita-asioissa mutta myös arkielämässä. Osallistuja osaa hyödyntää sovittelevaa työtettä omassa (työ)elämässään ja tietää, miten esimerkiksi rikos- ja riita-asioita voi ohjata sovitteluun.

Haluamme, että kurssi olisi paitsi tiedoksi ja hyödyksi, myös inspiraatioksi kaikille osanottajille. Sovinnollisuuden ja sovittelevien menetelmien osaaminen on juuri nyt ajankohtaista polarisoituvassa yhteiskunnassa ja jyrkkenevien asenteiden aikakautena. Sovittelijalta ei edellytetä juridista asiantuntemusta, mutta sovittelijoiden tulisi ymmärtää sovittelun ja sovinnon oikeudellinen merkitys. (Hietanen-Kunwald 2019, 323.) On tärkeää, että sovittelijat tunnistavat sovittelun oikeudelliset perusteet, reunaehdot ja periaatteet. Varsinaisen sovittelutoiminnan lisäksi sovittelevaa työtettä voi soveltaa monenlaisissa tehtävissä ja yhteisöissä aina sosionomien, kasvattajien, rikosseuraamusalan osaajien ja ohjaajien työstä juridiikan alan professioihin.

Lähteet:

- Ervasti, K. 2022. Sovittelu konfliktinratkaisumenettelynä. Teoksessa: K. Ervasti & M. Attias. Sovittelu ja sen sovellukset. Edita Publishing Oy, 8–23.
- Hietanen-Kunwald, P. 2019. Sovitteluoikeutta vai sovittelua ja oikeutta? *Defensor legis*, 100(3), 309–323.

Ilona Rimpilä

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Julia Saarholm

Aseman Lapset ry

Janika Lindström

janika.lindstrom(at)laurea.fi

lehtori, Laurea-ammattikorkeakoulu

konfliktit

Koulutus

sovittelu